

بِنامِ خدا

بهداشت محیط بیمارستان ها

نعمت ا.. سیف

کارشناس ارشد مهندسی بهداشت محیط

۱۳۸۶

اهمیت و نقش بهداشت در بیمارستان

:

(۱) مرحله پیش از بیماری زائی

- در این مرحله عوامل مساعد کننده ای در محیط موجود است
- هنوز عامل بیماری زا به بدن انسان وارد نشده
- همه انسانها بطور بالقوه در معرض بیماری قرار دارند

(۲) مرحله بیماری زائی :

- عامل بیماری زا به بدن میزبان حساس وارد شده
- بیماری آغاز می شود

پیشگیری (Prevention)

امروزه همه اهداف علم پزشکی مثل ارتقاء سلامتی و به حداقل رساندن درد و رنج مردم در واژه پیشگیری گنجانده شده و مفهوم آن بسیار وسیع شده است
پیشگیری دارای سه سطح است :

سطح اول ، سطح دوم ، سطح سوم

۱- پیشگیری اولیه (primary prevention)

اقداماتی که پیش از شروع بیماری انجام می‌گیرد و امکان بروز بعدی را از بین می‌برد
مداخله در مرحله پیش از بیماری زائی بیماریها یا دشوار
ی بهداشتی است

پیشگیری بدوی یا نخستین (premordial prevention)

مفهوم جدیدی است که به معنی واقعی کلمه است یعنی
پیشگیری از وجود یا ایجاد عوامل خطر در کشور یا
گروه‌های جمعیتی که هنوز عوامل خطر در آنها بروز
نکرده است

مثل سیگار کشیدن ، ورزش، الگویی غذا خوردن

مهمترین اقدامات مداخله ای در مرحله پیشگیری اولیه شامل :

الف) ارتقاء بهداشت

ب) حفاظت ویژه

۲- پیشگیری ثانویه (secondary prevention)

اقدامی که پیشرفت بیماری را در مرحله ناپیدا ی آن متوقف و از بروز عوارض آن جلوگیری می کند.

اقدامات مداخله ای شامل : تشخیص زودرس و درمان کافی

٣- پيشگيري نوع سوم (terthiary prevention)

.

.

.

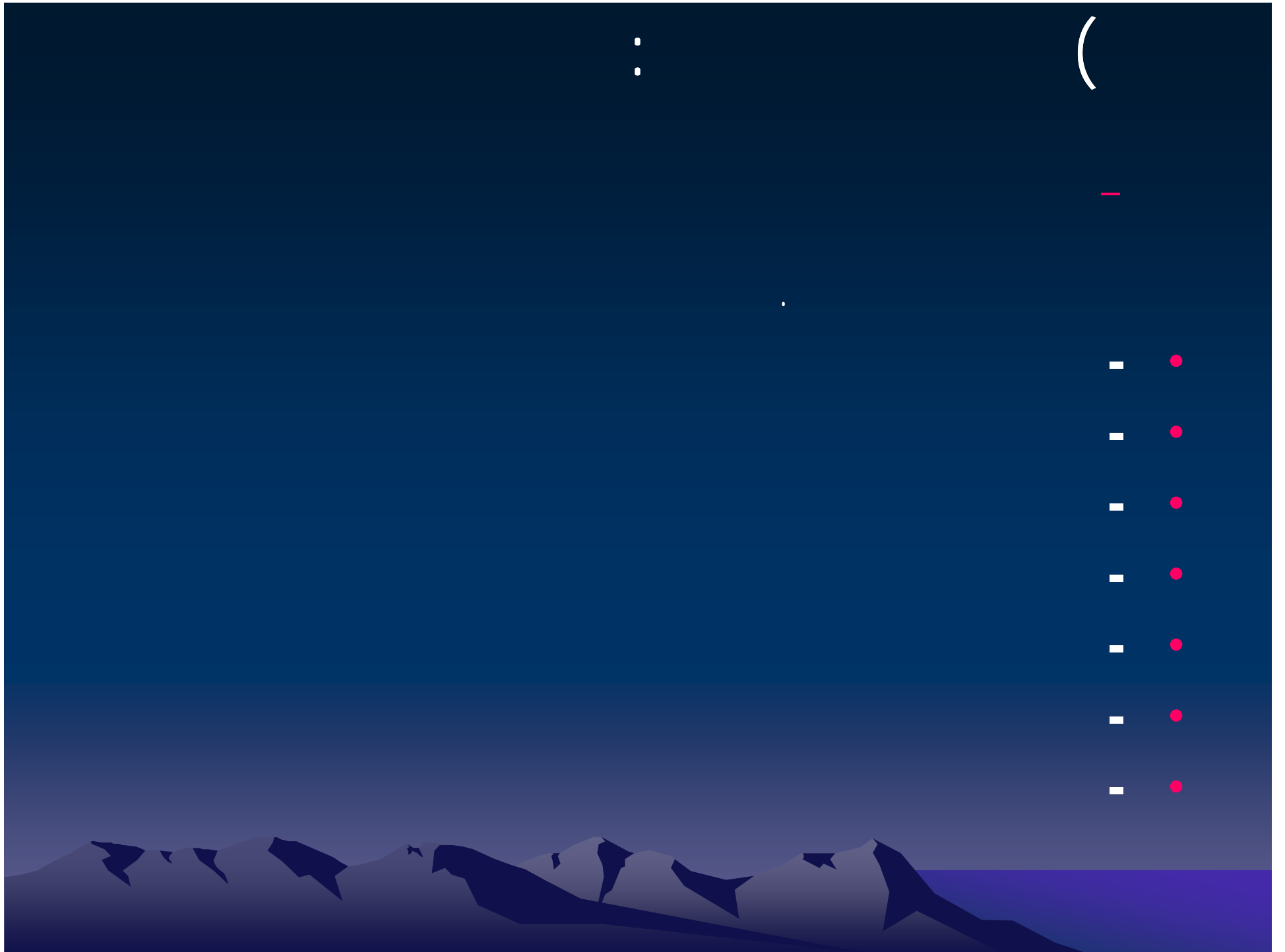

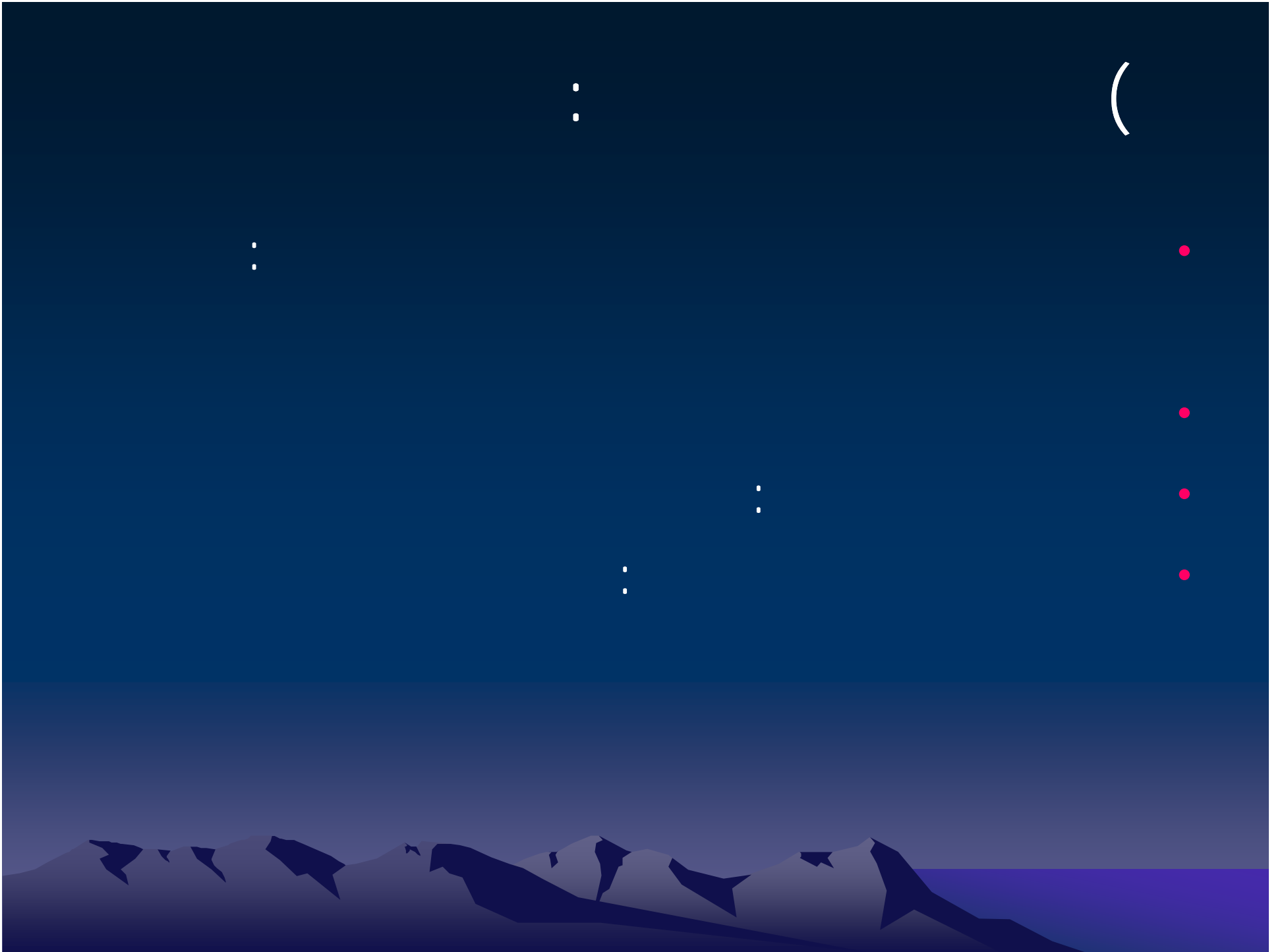
بیماری نتیجه تداخل مجموعه ای از عوامل زیر میباشد :

- عوامل بیماریزا
- محیط
- میزبان (انسان)

مثلث اپیدمیولوژی ، شبکه علیت و مدل چرخ

:()

:

)

)

نکته قابل توجه :

مداخلات بهداشتی به ویژه بهداشت محیط عمدتاً
در قسمت های الف و ب بوده که نقش اساسی
در تکمیل این چرخه اپیدمیولوژی ایفا می نمایند

شاخصهاي كشوري بهداشت محيط بيمارستان

- آب آشاميدني بهداشتي
- دفع صحيح فاضلاب
- دفع صحيح زباله
- آشپز خانه مطلوب و بهداشتي
- رختشويخانه مطلوب و بهداشتي

(۱) آب :

شبكة آب مصرفي بیمارستان باید پاسخگوي
کليه نیازهاي بهداشتي ، جاري و
اضطراري بیمارستان بوده و مورد تایید
باشد

۲) فاضلاب

شبكة جمع آوري فاضلاب از نظر تناسب
با نیازها ، مطابقت با اصول فني و
بهداشتي، تصفيه ، ضد عفوني و دفع
نهایی پساب مورد قبول باشد

ملاحظات كلي تصفيه خانه:

- براي احداث تصفيه خانه بايد از سيستم هاي متداول تصفيه فاضلاب بیمارستاني استفاده شود
- تصفيه خانه موجب برهم زدن محیط زیست و آرا مش بیمارستان و همسایگان نشود
- راندمان تصفيه مناسب بوده و پس آب خروجي در حد استاندارد محیط زیست باشد
- فاضلاب خروجي نبایستی داراي بوي نامطبوع بوده يا حاوي کف و اجسام شناور باشد

ادامه

- رنگ و کدورت فاضلاب خروجی نباید ظاهر آبهای پذیرنده و محل تخلیه را تغییر دهد

- استفاده از کنار گذر ممنوع است (مگر جهت رفع اشکال و یا جمع آوری توام)

- تاسیسات تصفیه فاضلاب بایستی به گونه ای طراحی ، احداث و بهره برداری گردد تا پیش بینی های لازم جهت به حداقل رسانیدن آلودگی در مواقع اضطراری از قبیل قطع برق ، نارسایی تجهیزات مکانیکی و فراهم گردد

۳ (زباله :

- تفکیک زباله های بیمارستانی و نحوه جمع آوری زباله های عفونی و غیر عفونی مطابق دستورالعمل انجام شود

- دستگاههای غیر سوز زباله عفونی در بیمارستان فعال بوده و زباله های خطر شده و از بیمارستان خارج شوند

۴) بهداشت آشپزخانه ، آبدارخانه ، بوفه:

- آشپزخانه بیمارستان باید از نظر مقررات بهداشتی و مراعات ضوابط مربوط به تهیه ، نگهداری ، طبخ و توزیع غذا ، نظافت و شستشوی ظروف مورد قبول باشد
- وضعیت بهداشتی آبدارخانه بخشهای مختلف با مقررات و موازین بهداشتی مطابقت داشته باشد
- کارکنان مراکز فوق باید موازین بهداشت فردی را رعایت نموده و همگی دارای کارت معاینه پزشکی معتبر باشند
- شرایط محل فروش مواد غذایی داخل بیمارستان باید از نظر مقررات بهداشتی و ایمنی غذا مطلوب باشد

(۵) بهداشت رختشویخانه :

- رختشویخانه بیمارستان باید از نظر فضا ،تاسیسات و تجهیزات مناسب بوده و در مراحل جمع آوری ، نگهداری ، شستشو ، خشک کنی ، توزیع البسه و ملحفه موازین بهداشتی را رعایت نمایند

۶) بهداشت ساختمان بیمارستان:

- بیمارستان باید از مراکز مزاحم و آلوده کننده فاصله داشته باشد
- کف و دیوارهای بخشها (تأرتفاع ۸/۱ متر) سالم و قابل شستشو و غیرقابل نفوذ به آب وبدون ترك خوردگی باشد
- حمام و توالت ها از نظر شرایط بهداشتی مطابق شرایط مندرج در آئین نامه نحوه تاسیس و اداره بیمارستانها باشد

ادامه

- کف، دیوارها و سقف اتاق های عمل باید بر مبنای ضوابط بهداشتی و ایمنی باشد (کف داراي کف پوش مناسب و فاقد خلل و فرج باشد)

- کلیدها و پریز های اتاق های عمل باید داراي ضوابط بهداشتی و ایمنی باشند

- در اتاقها بیش از دو تخته، دستشویی مناسب و بهداشتی با اطراف کاشی کاری شده نصب شده باشد

ادامه.....

- کلیه پنجره های باز شو اتاقها به توری سیمی ضد زنگ
مجهز باشند و از ورود حشرات به طور مؤثر جلوگیری به
عمل آید

- میزان نور طبیعی و مصنوعی اتاقهای بستری بیماران
مناسب باشد

- پنجره های مشرف به خیابان مجهز به شیشه دوجداره باشند
و آسایش بیماران تضمین شده باشد

(۷) بهداشت ابزار و وسایل:

- در اتاق عمل قفسه های نگهداری لباس با شرایط بهداشتی وجود داشته باشد
- کلیه تختخوابهای بیمار ان سالم، بهداشتی، رنگ آمیزی شده و مناسب بوده و وسایل آن بهداشتی و بطور مرتب تعویض گردند
- به منظور حرارت و برودت لازم از سیستم تهویه مطبوع یا شوفاژ استفاده شده و تهویه کلیه اتاقهای بیمارستان بهداشتی باشند
- در اتاقهای عمل دمای (۲۴-۲۰) و رطوبت (۵۰-۶۰ درصد) رعایت شود

۸) بهداشت فردي کارکنان :

- کارکنان بیمارستان باید از رفتار بهداشتي و سطح پاکيزگي و نظافت مطلوب و شايسته اي برخوردار باشند
- آموزشهاي بهداشتي به طور مستمر و کافي به کارکنان بیمارستان داده شود (توسط کمیته بهداشت و کنترل عفونت و یا سایر شیوه هاي مؤثر)
- برنامه هاي منظم براي واکسيناسيون هاي ضروري پرسنل بیمارستان اجرا گردد
- کارکنان بیمارستان داراي پرونده بهداشتي باشند

۹) کمیته بهداشت و کنترل عفونت بیمارستانی و لنژ:

کمیته بهداشت و کنترل عفونت و لنژ در بیمارستان فعال بوده
و صورت جلسات آن به صورت مرتب (حداقل ماهی یکبار)
در پرونده درج گردد

تصمیمات کمیته مطابق شرح وظائف انجام گرفته و اجرا
شوند

۱۰) نظافت و پاکیزگی:

بیمارستان باید سمبل پاکیزگی، الگویی نظافت و آئینه تمام نمایی بهداشت باشد

- وسایل و تجهیزات اتاقها بصورت روزانه نظافت شوند

- البسه آغشته به مواد دفعی، جداگانه و به طرز بهداشتی جمع آوری، گندزدایی و شستشو شوند

- گندزدایی روزانه کلیه توالتها، دستشوییها و حمام بخشها صورت گیرد

۱۱- سمپاشي و مبارزه با حشرات و جوندگان

- بهسازي محيط
- مبارزه فيزيكي
- مبارزه شيميايي

۱۲-گندزدائي و ضد عفوني :

- شستشو و نظافت
- گندزداهاي فيزيكي
- گندزداهاي شيميايي

۱۳) سایر موارد:

- فعالیتهای بیمارستان با سیاستهای بهداشتی دانشگاه متبوع و وزارت بهداشت ،درمان و آموزش پزشکی باید هماهنگ باشد
- اقدامات بهداشتی ، حفاظت در مقابل تشعشعات دستگاههای تولید اشعه انجام شده گیرد
- استانداردهای حفاظتی در مقابل ابتلاء به بیماریهای مسری در نظر گرفته شود

- جایگاه بیمارستان باید از نظر سیستم ارجاع در شبکه بهداشتی کشور قرار بگیرد
- از فضاهای بیمارستان برای نصب پیامهای بهداشتی به صورت مناسبی استفاده شود
- محلی برای شستشوی پوتین ها ، کفشها ، تی و امثال آن منظور شده باشد
- بخش عفونی بیمارستان مجزا بوده و شرایط بهداشتی آن رعایت شود
- شرایط بهداشتی محوطه عمومی بیمارستان رعایت شده باشد

مطمئناً دستاورد های زیر را میتوان حاصل
اقدامات بهداشتی در بیمارستان ها نام برد :

- کاهش عفونت های بیمارستانی ،

- حفاظت از سلامت کارکنان و بیماران،

- کاهش هزینه های درمانی

- حفاظت از محیط زیست

- افزایش طول عمر

- در نهایت کاهش مرگ و میر

به امید آنکه روزی تمامی
بیمارستانهای ما
سمبل بهداشت و نظافت باشند

